

แนวทางการเตรียมความพร้อมและการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากอุทกภัย

ในช่วงการเกิดเหตุอุทกภัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องคำนึงถึงการจัดการขยะมูลฝอยตามช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในแต่ละระยะ ประกอบด้วย

๑. ระยะเวลาเตรียมการรับมือกับเหตุอุทกภัย
๒. ระยะเวลาที่เกิดเหตุอุทกภัย
๓. ระยะเวลาหลังจากเหตุอุทกภัยคลี่คลาย
๔. ระยะเวลาฟื้นฟูหลังจากเหตุอุทกภัย

ระยะเวลาในการเตรียมการรับมือกับเหตุอุทกภัย เป็นระยะเวลาก่อนการเกิดเหตุซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการเตรียมการเพื่อรองรับปัญหาที่จะเกิดขึ้น เช่น การขุดลอกท่อตามซอยและถนน การจัดการสิ่งปลูกสร้างที่รูกล้า คู คลองระบายน้ำสาธารณะ การกำจัดผักตบชวาที่ขัดขวางการระบายน้ำ ฝัมน้ำในบ่อน้ำหรือโครงการแก้มลิงในพื้นที่เพื่อรองรับน้ำฝน การก่อสร้างคันดินหรือยกระดับคันดินโดยรอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้สูงขึ้น เตรียมความพร้อมของเครื่องมือต่าง ๆ รวมทั้งเครื่องสูบน้ำ และการประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการกำจัดขยะชั่วคราว (โดยอาจใช้กลไกคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยของจังหวัด) กรณีที่เกิดเหตุอุทกภัยบริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และการกำหนดให้มีทีมงานในการทำงานร่วมกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกรณีที่เกิดเหตุอุทกภัย ทั้งนี้อาจมีการจัดให้มีการฝึกอบรม หรือให้ข้อมูลชุมชนที่เกิดเหตุอุทกภัยเป็นประจำ ให้มีการทิ้งขยะลงในถังหรือภาชนะรองรับขยะของตนเอง และยกถังหรือภาชนะรองรับขยะของตนเองบนที่สูง โดยระยะเวลาในการเตรียมการรับมือกับเหตุอุทกภัยนี้ ต้องดำเนินการอย่างน้อย ๒ เดือน ก่อนคาดการณ์ว่าจะเกิดเหตุ

ระยะเวลาที่เกิดเหตุอุทกภัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องติดตามข่าวสารจากกรมอุตุนิยมวิทยาอย่างต่อเนื่อง และต้องแจ้งเตือนประชาชนให้เคลื่อนย้ายสิ่งของขึ้นที่สูงโดยทันทีเมื่อจะเกิดเหตุน้ำท่วม โดยจะต้องพิจารณาว่าพื้นที่ในชุมชนดังกล่าว เกิดเหตุน้ำท่วมในลักษณะน้ำท่วมฉับพลัน หรือน้ำท่วมขัง กรณีที่น้ำท่วมฉับพลัน (ระยะเวลาน้ำท่วมไม่เกิน ๒ - ๓ วัน) อาจเกิดทรัพย์สินเสียหายไม่มากนัก แต่กรณีที่เกิดน้ำท่วมขัง (ระยะเวลาน้ำท่วมมากกว่า ๓ วัน) อาจเกิดทรัพย์สินเสียหายเป็นจำนวนมาก และอาจทำให้มีปริมาณขยะเกิดขึ้นมากในพื้นที่ นอกจากนี้ จำเป็นต้องเฝ้าระวังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมด้วย ว่าได้รับอุทกภัยและมีขยะไหลออกนอกสถานที่ไปกับกระแสน้ำด้วยหรือไม่ หากมี จำเป็นต้องมีการติดตั้งตาข่ายดักขยะบริเวณท้ายน้ำให้แน่นหนา (ขึ้นกับความเร็วและปริมาณน้ำของกระแสน้ำ) เพื่อมิให้ขยะไหลออกนอกสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย หากไม่สามารถเข้าสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยได้หรือน้ำท่วมเฉพาะสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ให้ประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงเพื่อขอความร่วมมือในการนำขยะมูลฝอยไปกำจัดชั่วคราว

ระยะเวลาหลังจากเหตุอุทกภัยคลี่คลาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเร่งสำรวจความเสียหายในพื้นที่ที่เกิดเหตุ รวมทั้งปริมาณและประเภทของขยะที่เกิดขึ้นหลังจากเหตุอุทกภัย รวมทั้งฟื้นฟูสภาพจิตใจของประชาชนที่ได้รับผลกระทบโดยเร่งด่วน

ระยะเวลาฟื้นฟูหลังจากเหตุอุทกภัย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดวัน Big Cleaning Day เพื่อทำกิจกรรมร่วมกับประชาชนในพื้นที่ โดยให้มีหน่วยซ่อมแซมวัสดุหรือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ได้รับความเสียหาย และให้กำหนดจุดรวบรวมและนำขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในช่วงเกิดเหตุน้ำท่วมไปกำจัดยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแยกประเภทของเสียอันตรายชุมชนออกมาต่างหาก ในส่วนของขยะชิ้นใหญ่ที่ได้รับความเสียหาย ควรกำหนดพื้นที่เฉพาะในการจัดการในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยหรือสถานที่อื่น ๆ ที่มีความเหมาะสม และประสานงานให้ประชาชนผู้คัดแยกขยะมาดำเนินการแยกชิ้นส่วน เพื่อนำไปจัดการอย่างเหมาะสมต่อไป พร้อมทั้งจำเป็นต้องถอดบทเรียนและวิเคราะห์ปัญหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเตรียมการรับมือกับเหตุอุทกภัยที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

กรณีที่ขยะมูลฝอยมีกลิ่นเหม็นจากการย่อยสลายขยะอินทรีย์เป็นเวลานาน อาจแนะนำให้ใช้ปูนขาวโรยบนขยะพอประมาณแล้วปิดถุงขยะไว้ให้มิดชิด เพื่อป้องกันมิให้เกิดกลิ่นเหม็นจากการย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจน รวมทั้งการเพาะพันธุ์ของสัตว์พาหะต่าง ๆ ด้วย

หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีปัญหาด้านวิชาการในการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย

ในช่วงประสบเหตุอุทกภัย สามารถปรึกษาและติดต่อได้ที่

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

กรมควบคุมมลพิษ

โทร. ๐ ๒๒๙๘ ๒๔๗๘ - ๘๓

โทรสาร ๐ ๒๒๙๘ ๕๓๙๘

อีเมลล์ pcd.msw@pcd.go.th